

El partit de la guerra

Saben per què el president Bush va trigar un any i mig a fer públic un pla per al Pròxim Orient?

—Perquè esperava que els seus assessors li traduïssin de l'hebreu els papers que li havia enviat Sharon, el primer ministre d'Israel.

L'acudit, molt popular entre els palestins de Cisjordània, no deixa de caricaturitzar una realitat preocupant. El primer ministre israelià, que Bush qualifica d'"home de pau", ha estat el mandatari que més vegades ha visitat la Casa Blanca els últims dos anys (set entrevistes, de les quals ha obtingut llum verd per tots els seus excessos), i ha afegit tota la llenya possible al foc d'una guerra innecessària, i per tant molt perillosa, contra l'Iraq. És la croada del "partit de la guerra", el sector més ultra de l'administració nord-americana.

Sharon ha convocat els comicis el 28 de gener amb la mirada posada en aquesta campanya militar que dona per feta des del novembre. Després que Bush, amb el seu pla del 24 de juny, condemnés el president palestí, Iasser Arafat, a una mort política —com exigia el primer ministre israelià—, Sharon creia que els israelians se li rendirien en unes eleccions sota el signe d'un doble pànic: a la Intifada palestina i a l'amenaça iraquiana.

Molt probablement —diuen les enquestes— serà així. Sharon sortirà reelegit malgrat que Arafat resisteix i que la guerra contra l'Iraq encara és evitable. Compta amb la Intifada, que manté el perfil més sagnant, el dels atacs suïcides indiscriminats. Sharon no ha fet res eficient per a aturar-los i, tot i que caldria interpretar-ho com un fracàs del seu mandat, la violència el beneficia. Els israelians —també ho diuen les enquestes— són partidaris de les polítiques de venja i el primer ministre sortint n'és el principal exe-

cutor. Sharon sempre ha desconfiat de les negociacions, dels processos de pau. El general només creu en la victòria.

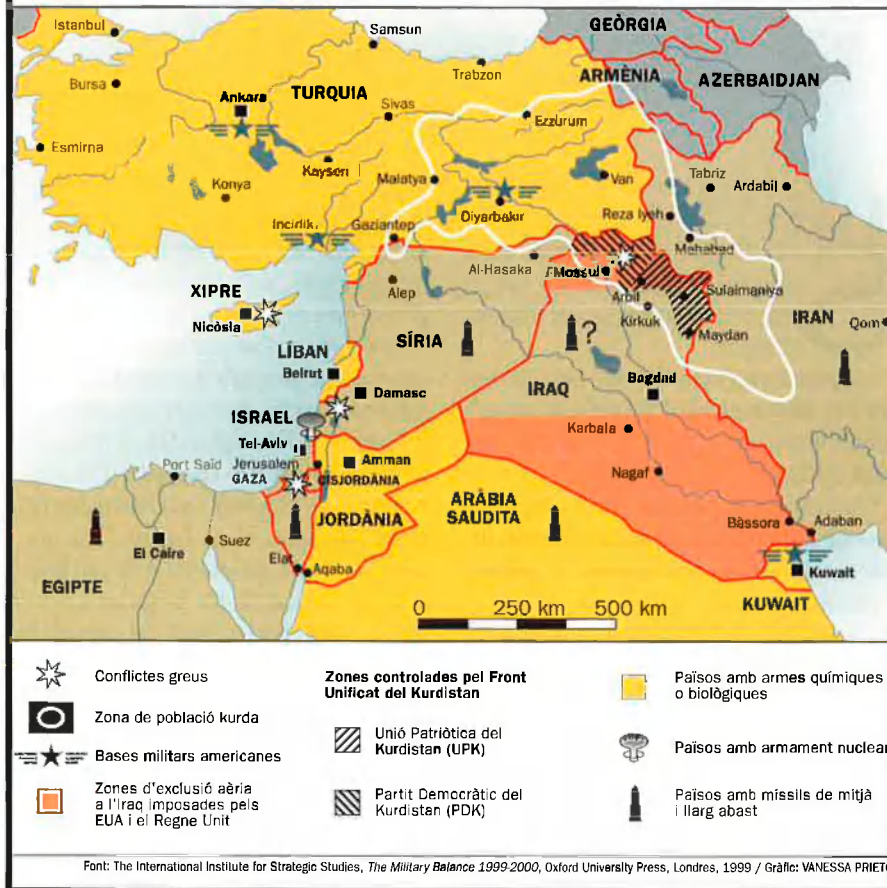
De fet, va malbaratar la possibilitat més seriosa que fins ara ha tingut un primer ministre israelià durant la segona Intifada d'obtenir un alto el foc dels grups armats palestins islamistes (Brigades Ezzedin al Kassam, de Hamàs) i nacionalistes (Brigades al-Aqsa, d'Al-Fatah). Tot era a punt, el 22 de juliol, per a la publicació d'un comunicat de les Brigades d'Al-Fatah en què proclamaven un alto el foc. Alguns periodistes fins i tot ja teníem el document. Dos dies abans, el líder espiritual del Hamàs, el xeic Ahmed Yassin, havia declarat davant les càmeres que era possible aturar les accions suïcides si Israel cessava els assassinats selectius.

Hamàs no volia ser el primer, però s'havia de sumar al cap d'uns dies a la iniciativa nacionalista. Una iniciativa que havia costat setmanes de treball als mediadors europeus fins aconseguir convèncer els grups palestins. Les gestions sobre el terreny les dirigia l'ambaixador especial de la Unió Europea, Miguel Àngel Moratinos, en estreta coordinació amb Brussel·les, amb el cap de la Política Exterior i de Seguretat Comunes (PESC), Javier Solana. A les ordres de Moratinos, ja dins els territoris palestins, el dia a dia de les converses el seguien agents dels serveis secrets, considerats els més efectius per al treball de camp.

Fonts diplomàtiques europees van assegurar que només faltaven 90 minuts perquè es fes públic el comunicat de les Brigades al-Aqsa. Just aleshores va ser quan l'aviació israeliana va rebre l'ordre d'assassinar Salah Shahade, el líder de les Brigades Ezzedin al Kassam a Gaza. No va ser una operació de les anomenades "quirúrgiques"; ni un error. Els avions havien rebut l'ordre de rebentar preventivament la treva palestina. Només així es

El premier israelià,
Ariel Sharon,
ha convocat eleccions
per aquest 28 de gener
amb la mirada posada
en l'escalada bèl·lica
nord-americana
contra l'Iraq.
És un devot del
"partit de la guerra",
el sector més ultra
de l'administració
nord-americana.

Una regió sota tensió

pot explicar que per assassinar un sol home llencessin una bomba d'una tona en un dels barris més populosos de Gaza. Els disset morts que hi va haver es van endur a la tomba l'última possibilitat que hi ha hagut fins ara d'alto el foc.

Oposició zero. La matança de Gaza, i l'oportunitat de treva que va ofegar, va tenir un cert ressò en els mitjans de comunicació israelians. Fins i tot alguns analistes van criticar durament Sharon, que havia qualificat la matança d'"una de les nostres operacions més reeixides". Malauradament, a la Knesset, el parlament israelià, no s'hi va generar cap debat. L'ordre de bombardejar l'havia donada el ministre de Defensa, Binyamin Ben Eliezer, un antic company d'armes del primer ministre, que encapçalava en aquell moment el Partit Laborista. Sharon ha governat més d'un any i mig sense oposició, al capdavant d'un govern d'unitat nacional que ha deixat els israelians sense alternativa política davant la gestió maximalista del líder de la dreta.

El Partit Laborista de Ben Eliezer, però també de Shimon Peres, ministre d'Afers Estrangers de Sharon durant aquest període, ha caigut en el parany tradicional de voler competir amb la dreta en la política

Dels canons a les urnes

Amram Mitzna, exalcalde de Haifa, la ciutat més progressista d'Israel, amb una minoria palestina raonablement integrada, no és la primera vegada que desafia l'actual primer ministre. Abans de batre's a les urnes, el també exgeneral s'havia enfrontat a Sharon per una qüestió de canons, ara fa vint anys. Els perfils de tots dos es mantenen.

Setembre de 1982. Sharon era aleshores ministre de Defensa. Dies després de les matances de Sabra i Xatila, al Beirut ocupat per les tropes israelianes, el general Mitzna va decidir deixar l'exèrcit després de remetre una oportuna carta en què manifestava "haver perdut la fe" en el seu superior. El primer ministre, Menahem Begin, va aconseguir que es reincorporés a l'exèrcit amb el mínim escàndol polític, però mesos després era Sharon qui havia d'abandonar el Ministeri acusat de "responsabilitat indirecta" en les matances de palestins. Diuen que mai no ha perdonat la "traïció" del seu subordinat.

Mitzna va saltar a l'arena política nacional a finals de l'estiu passat, després d'una reunió amb un grup d'homes de negocis —entre ells Dov Lautman, president de la poderosa Delta Textiles—, advocats, exgenerals i membres de l'elit laborista que temien la desfeta del partit i una victòria demolidora de Sharon i

de l'extrema dreta. La burgesia israeliana sempre ha apostat pel procés de pau i per l'estabilitat que genera com a única garantia de beneficis i creixement econòmic pel país.

Després de guanyar les primàries, el nou candidat representa l'última esperança dels sectors sionistes progressistes, aferrats encara a les possibilitats que havia obert el procés de pau d'Oslo. Un pacifista convençut com el veterà Uri Avneri ha arribat a dir: "[Mitzna] té el gran coratge polític d'atrevir-se a mencionar el nom de Iasser Arafat." Veritablement, el llistó de la tolerància gairebé ha tocat fons a Israel.

Amram Mitzna no és un pacifista, com ho testimonien els 302 palestins morts a Cisjordània els primers 15 mesos (1987-1989) de la primera Intifada, mentre ell era el comandant del sector central, que inclou aquest territori palestí ocupat. Però, a diferència d'Ariel Sharon, l'objectiu del qual és derrotar els palestins, Mitzna ha arribat a la mateixa conclusió que l'assassinat Yitzhak Rabin: que la victòria completa no és possible, que Israel no pot tenir pau i territoris palestins, a menys que l'estat jueu deixi de ser un estat democràtic per a instituir un sistema d'*apartheid* o, pitjor encara, per a aplicar la neteja ètnica als palestins. **J. R.**

de repressió contra els palestins. Com sempre també, arribat el moment d'anar a les urnes, els electors progressistes se senten poc motivats a votar, mentre que els conservadors prefereixen els seus candidats de sempre per comptes dels imitadors. Resultat: el Partit Laborista va deixar el Govern aquesta tardor amb les expectatives de vot més baixes de la seva història. Fins i tot alguns analistes auguraven que no podrien mantenir-se com a segon grup parlamentari perquè els donaven menys de 20 escons dels 120 que en té la Knesset.

És per això que el nou líder laborista i candidat a primer ministre, sortit de les eleccions primàries del novembre, Amram Mitzna, ha volgut deixar clar que si no guanya no tornarà a formar part d'un govern encapçalat per Sharon. Mitzna, procedent dels sectors progressistes del laborisme, va voler marcar distàncies no solament amb Sharon, sinó també amb Ben Eliezer. I el seu programa és bastant eloqüent: retirada immediata de Gaza, negociacions amb l'Autoritat Palestina encara que continuï dirigida per Arafat, pacte per crear un estat palestí en una bona part –no determinada– de Cisjordània i voluntat d'arribar a un acord per a compartir Jerusalem.

El segon problema dels laboristes és que han canviat de rumb potser massa tard. Sense temps per fer cap pedagogia de la pau amb els palestins davant un electorat que ha oblidat completament els acords d'Oslo i que té molt arrelat en el subconscient el que li ha repetit fins la sacietat el Govern Sharon, però també el seu predecessor, Ehud Barak: Arafat és un terrorista impenitent, els palestins tenen com a últim objectiu no compartir el territori sinó destruir l'estat d'Israel.

Com que és força difícil canviar aquest estat d'opinió, Mitzna també ha fet gestos cap a la dreta i diu que si no aconsegueix un acord amb els palestins optarà pel que ha defensat sempre Barak: l'anomenada "separació unilateral", és a dir, una retirada parcial de Cisjordània que deixaria els palestins entre un 40 i un 60 per cent del territori, separat d'Israel per un mur. Però aquí un altre cop és Sharon qui porta avantatge, perquè ell ja l'ha començat a construir, aquest mur, el mur de la "vergonya", o de l'"apartheid", com l'anomenen els palestins, que ja passa per davant de Jenin, sempre dins de territori palestí, a través de terres expropiades.

Els laboristes de Mitzna només tenen una possibilitat aquest dia 28: que Sharon s'enfonsi sol, amb els escàndols econò-

mics que l'afecten a ell i als seus fills per finançar de manera il·legal les campanyes electorals. Serà difícil, perquè fins ara ni la seva nefasta gestió dels pressupostos públics l'ha desgastat suficientment per jubilar-lo.

Mitzna atacarà Sharon per aquest flanc. Les finances israelianes estan en números vermells: la inflació disparada al 6,5%, l'atur per sobre del 10%, un 20% de la gent està per sota el nivell de la pobresa, i el creixement ha estat negatiu el 2002, el pitjor any, segons els economistes israelians, de la història d'Israel.

Malgrat tot, Sharon ha aconseguit ajornar la presa de decisions impopulars. El motiu: l'esperada concessió d'ajuts especials dels Estats Units, que aquest any podria arribar als 12.000 milions de dòlars. Ironies de la història, es tracta d'una quantitat similar a la que el pare de l'actual president nord-americà va retenir al Govern israelià de Yitzhak Shamir per a obligar-lo a assistir a la Conferència de Pau de Madrid. Però eren altres temps, just després de la primera guerra contra l'Iraq que es va lliurar amb el consens internacional i la promesa de trobar una solució "justa i duradora" per als palestins.

Joan Roura

Objectiu: l'Iraq

"Jordània no té dret a existir i se l'hauria de dividir: annexonar Transjordània [la Jordània d'avui] a l'Iraq, a canvi que aquest país es comprometés a rebre i acomodar els refugiats àrabs [palestins]; els territoris de la part occidental del Jordà [Cisjordània] s'hauran d'incorporar a Israel com a regió autònoma." El pla és de Ben Gurion. El va posar sobre la taula –segons l'autobiografia de Moshe Dayan– el 22 d'octubre de 1956 a la Conferència de Sevres, dies abans de l'atac d'israelians, francesos i britànics contra l'Egipte de Nasser i de la primera ocupació israeliana del Sinai.

Sharon, gran admirador del que es considera el fundador d'Israel, ha intentat diverses vegades dissenyar nous mapes del Pròxim Orient segons els interessos maximalistes d'Israel. Ho va intentar el 1977, quan va prometre portar un milió de colons jueus a Cisjordània en vint anys, una xifra insostenible si no es reduïa simultàniament la població palestina. Hi va tornar el 1982, amb l'intent de satel·litzar el Líban, destruir l'Organització per a l'Alliberament de Palestina (OAP), i deixar els palestins de l'interior orfes de lideratge i a la mercè de la seva voluntat expansionista. En paraules del biògraf de Menahem Begin, Amos Perlmutter: "Begin i Sharon comparteixen el ma-

teix somni. En el somni, Sharon és l'home de la dreta. El somni consisteix a aniquilar l'OAP, apagar tot vestigi del nacionalisme palestí, destruir els seus aliats i col·laboradors a Cisjordània i, arribat el moment, obligar els palestins de la zona a fugir cap a Jordània..."

A Cisjordània es dona per fet que Sharon manté aquest mateix somni dues dècades després. D'aquí, diuen alguns analistes palestins, el seu gran interès en la guerra dels Estats Units contra l'Iraq. Segons aquesta versió hipotètica, Sharon voldria aprofitar l'establiment d'una administració nord-americana, o pro nord-americana a l'estil afganès, a Bagdad, per aconseguir que l'Iraq obrís les portes a milers de refugiats palestins. Israel no hauria de deportar-los directament, però les condicions en què ja es viu a Cisjordània i a Gaza són tan deplorables que més d'una família, per no dir milers, podrien sentir-se temptades d'iniciar una nova vida en un país ric de petroli i oportunitats.

Al capdavant, va ser Sharon qui, el 1982, va dir als palestins: "No haurien d'oblidar la lliçó de 1948." Ell també hauria de recordar la del 1982: Sabra i Xatila li van costar el càrrec i el seu disseny cartogràfic es va esvaïr sota una simple bomba siriana que va matar el president del Líban impositat per Sharon. **J. R.**